

O B S A H

Úvodem	8
ČASŤ PRVÁ - STARŠIE OBDOBIE PREDŠTÚROVSKÉ	
(ľudová slovesnosť, bibličtina, bernolákovská slovenčina - . . . klasicizmus)	9
JÁN KOLLÁR, Národné spievanky	11
Morena - Muriena - Dedko - Ďuňďa	11
Dunaju, Dunaju - Víly	12
Vájanuo.	12
Kladzeme my sobotečku	13
Oblievačka - Máje	14
Keď ja stato povandrujem	14
Nitra milá, Nitra	14
Keď ja puojdem na tú vojnu kuruckú	15
Tatári	15
Belehrad, Belehrad - Pod Belehradom	15
V uherskej krajine	15
Bolí chlapci, boli	15
Piesne Husitov do Uhier prišlých	16
Vyhnanci	16
PAVOL DOBSĪNSKÝ, Prostonárodné slovenské povesti	
Laktibrada	17
Lomidrevo alebo Valibuk	20
VÝBER ZO SLOVENSKEJ RUKOPISNEJ ĽUBOSTNEJ POÉZIE	
Tie tvoje čierne oči - Lilium kvítí sadila	22
Š.F.Selecký; Obraz panej krásnej perem malovaný	22
Čo by sa pisári - Už je moje srdce v veľikém žalári	23
JÁN HOLLÝ	
F.Keiser: Opis cesty k Jánovi Hollému	24
J.Felix: Ján Hollý	24
Svatopluk (úryvky)	25
F.L.Čelakovský: Vyjímky ze Svatopluka	27
K.A.Vinařický: Svatopluk vězeň (ukážka prekladu)	30
J.K.Chmelenský: z recenzie Almanachu Zora	32
K.A.Vinařický: z listu J.Hollému	32
Selanky (fragments)	32
J.Felix: Ján Hollý a jeho "spevy pastierske"	33
Jaroslav (selanka 2.)	34
Hojka (selanka 14.)	35
Odkaz	37
Na slovenský národ	37
ČASŤ DRUHÁ - ŠTÚROVSKÉ OBDOBIE - REVOLUČNÝ ROMANTIZMUS	
ĽUDOVĪT ŠTÚR	41
Vítejte, bratři	41
Rozžehnutí	41
Nárečia slovenskuo	41

Kde leží naša bieda	44
Nový vek.	45
ANDREJ SLÁDKOVIČ	47
A.Matuška: Osobne a neosobne	47
Marína	47
Z listov A.Sládkoviča	48
Detvan	51
Nehaňte ľud môj	51
Zaspievam pieseň o slobodnej vlasti	52
Pieseň	53
JANKO KRÁĽ	54
Zakliata panna vo Váhu a divný Janko	54
Orol.	55
Zabitý	55
Krajinská pieseň	56
A.Matuška: Národné a sociálne prvky v poézii štúrovcov	56
SAMO CHALUPKA	58
Mor ho!	58
Turčín Poničan	58
Sen	62
JÁN BOTTO	63
Smrť Jánošíkova	63
ČASŤ TRETIA - OBDOBIE MATIČNÉ A MARTINSKÉ - po tridsiate roky 20. storočia - KRITICKÝ REALIZMUS	67
SVETozár HURBAN VAJANSKÝ	69
Slovenčina	69
J.Vlček: Dejiny literatúry sloveskej	69
Matičná budova v Martine	70
Slovenčina - popeluška (J.Vlčkovi)	70
Vajanské vatry	72
Romanca	72
Fragmenty z rozličných básní	73
Naša tragédia	74
Vysťahovalec	75
Malý drotár	76
MARTIN KUKUČÍN	77
Z teplého hniezda	77
Mladé letá.	78
Zakáša - darmo je	78
Na podkonicom bále	81
Keď báčik z Chochoľova umrie	84
PAVOL ORSZÁGH HVIEZDOSLAV	86
K ľudu, K ľudu, mládež moja	86
Mňa kedys' zvädzal svet	86

A jaro prešlo	87
Zuzanka Hraškovie	88
Krvavé sonety	90
JANKO JESENSKÝ	
Verše - V noci	92
Slovenčine - Vyhnali ma	92,93
V Turčianskom Martine jak na cintoríne	93
Večera (poviedka z Malomestských rozprávok)	94
IVAN KRASKO	
Kritika	97
Kritikovi	97
Aminke - Na cimiteri	98
Balada - Balada o jednej milej	98,99
Otcova roľa	99
Otrok	99
Vesper dominicae	100
Zmráka sa	101
ČASŤ ŠTVRTÁ - OD PRVEJ ČSR PO SÚČASNOSŤ	103
JÁN SMREK	
Dnes milujem svoj deň	105
Triumf - Dievča v rozkveti	105,106
V prístavnej krčme	106
Praha 1942	107
Poézia, moja láska	107
EMIL BOLESLAV LUKÁČ	
Ars poetica	113
Básnik a čas	113
Efiates - Nenávidíme? Milujeme?	113,114
PETER JILEMNICKÝ	
Víťazný pád	116
Kronika	117
FRAŇO KRÁĽ	
Cesta zarúbaná	120
MILO URBAN	
Hmly na úsvite	122
LADISLAV NOVOMESKÝ	
Báseň	124
Služka	124
Noc na stráni	126
Moskovský večer	127
Slovenská jar	127
Kráľovič dánsky - Slovo	127,128
Vila Tereza	128

JÁN PONIČAN

Divný Janko	130
-----------------------	-----

MAŠA HAĽAMOVÁ

Dar - Elégia	131
Monológ - Tulácka	131
Sen - V ulici St. Jacques - Jesen'	132

FRANTIŠEK HEČKO

Červené víno	133
Drevená dedina	138
Od veršov k románom	143

JÁN KOSTRA

Z eseje Básnik o básnictve	144
Moja rodná	145
Ave Eva	146
Už smútok preteká	148

JÁN BODENEK

Na starom grunte	150
----------------------------	-----

FRANTIŠEK ŠVANTNER

Nevesta hôľ	154
-----------------------	-----

ANDREJ PLÁVKA

Reflexia - Valse triste	157
Smädný milenec	158
Plná čaša	161

VLADIMÍR MINÁČ

Na rozhraní	164
Láska k domovu	169

VOJTECH MIHÁLIK

Plebejská košeľa	170
Vlasti	170
Ak ešte nespíš	171

MILAN RUFUS

Líst jednej žene	172
Nemusíš	174
Verše	175
Abeceda	175
Matka Zemiaky	176
Večer - Slová	177
Človek, čas a tvorba	179
Zlatovláskin brat	179

MIROSLAV VÁLEK

Domov sú ruky, na ktorých smieš plakať	181
Slovo	184

KLÁRA JARUNKOVÁ

Jediná 185

WILLIAM TURČÁNY

Najsladší čas 188

Sorrento - Zasypali sme 186

Rozsieváč 189

RUDOLF SLOBODA

Stratený raj 190

Britva 191

VINCENT ŠIKULA

Habáni 192

Maľované hrnčeky 195

JÁN JOHANIDES

Súkromie 198

ĽUBOMÍR FELDEK

Nad vlastnou básňou 201

Pohľad do dielne (Homo scribens) 201

PETER JAROŠ

Tisícročná včela 203

LADISLAV BALLEK

Pomocník 206

Južná pošta 209

MILKA ZIMKOVÁ

Domov (No a čo) 210

HANA ZELINOVÁ

Kľukatý let motýľa 213